

REGERINGSRÄTTEN



RÄTTSFALL

Personbil i jordbruket.

Besvär av lantbrukaren O. angående inkomsttaxering år 1955. — O:s jordbruksfastighet hade ett taxeringsvärde av 30.000 kr, arealen uppgick till 10 hektar åker, 24 hektar skogsmark och 10 hektar övrig mark. Djurbesättningen omfattade 1 häst, 6 kor, 2 ungnöt och 3 svin. Den deklarerade nettonintäkten uppgick till 9.456 kr. — Under beskattningsåret hade O. utbytt en personbil av märket Ford Prefect mot en Peugeot, varvid han som mellanavgift erlagt 5.000 kr. För bytet yrkade O. avdrag med 1.250 kr. — TN och PN vägrade avdraget på grund av fastighetens ringa storlek. (Av de totala driftskostnaderna för bilen, 1.069 kr, medgavs avdrag enligt O:s yrkande med 250 kr.) — Hos KR framhöll O, bl. a. att skogen låg 9—10 km från gården och att bilen vid skogsbruket använts för persontransport. Till närmaste stad var det 18 km. Bussförbindelse dit fanns men ensambrukare hade svårt att passa densamma. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 17/10 1961.)

From stiftelse: fråga om hjälpverksamheten avsett "behövande".

Besvär av Helmer Sténs Minnesfond angående inkomsttaxering år 1956. — Enligt sina stadgar har fonden till ändamål att lämna ekonomisk hjälp åt de i AB Svenska Handelsbanken anställda,

pensionärer i banken samt änkor efter sådana anställda och pensionärer, om de på grund av egen sjukdom eller sjukdom inom sin familj få sin ekonomi väsentligt påverkad. Hjälpen skall utgå utöver den hjälp, som kan erhållas från banken, och får icke minska bankens hjälpförpliktelse.

PN beskattade fonden för inkomst av kapital och för förmögenhet.

Hos KR anförde fonden, att densamma i enlighet med sina stadgar utövade hjälpverksamhet bland behövande samt att fonden på grund därav vore hänförlig till sådana rättssubjekt, som avsågs i 53 § 1 mom. e) KL. Fonden yrkade därför undanröjande av beskattningen.

KR yttrade: Stadgarna för fonden utvisa icke att dess ändamål är begränsat till att utöva hjälpverksamhet bland behövande. Även om sådan verksamhet utövats, giva dock upplysta omständigheter vid handen att fonden i ej allenast ringa omfattning utdelat understöd till personer, vilka icke kunna betecknas såsom behövande i nyssnämnda lagrumms mening. Fonden är med hänsyn härtill oinskränkt skattskyldig. KR finner förty icke skäl att göra ändring i PN:s beslut.

Häröver anförde fonden besvär hos RR, som undanröjde de överklagade taxeringarna med följande motivering: Vad stadgarna för fonden innehålla där- om, att såsom villkor för erhållande av

bidrag från fonden skall gälla att vederbörande på grund av egen eller familjemedlems sjukdom fått sin ekonomiska ställning väsentligt försämrad, kan antagas avse även att denna ställning skall vara så svag att behov av understöd föreligger. Den i målet förebragta utredningen giver ock vid handen att vid de årliga utdelningarna av bidrag från fonden följts en regel av dylik innebörd. Avvikelser från regeln hava visserligen förekommit men icke, såvitt visats, i sådan omfattning att fördenskull fonden ej må anses hava till huvudsakligt ändamål att utöva hjälpverksamhet bland behövande. — Enär fonden på grund av vad sålunda anförts icke är skattskyldig för ifrågavarande inkomst och förmögenhet, prövar RR lagligt att, med ändring av KR:s utslag, undanröja de överklagande taxeringarna. (RR:s utslag den 18/10 1961.)

Ann.: RR:s mera liberala motivering är av särskilt intresse att notera.

A conto-betalningar: rätt beskattningsår?

Besvär av målarmästaren A. angående inkomsttaxering år 1953. — A., som bedrev målerirörelse, upptog icke bland sina intäkter av kunder gjorda à conto-betalningar å 95.000 kr, avseende vid beskattningsårets utgång pågående, icke avslutade arbeten. I räkenskaperna hade beloppet redovisats endast såsom skuld. PN upptog beloppet 95.000 kr till beskattning men medgav avdrag för avskrivning av värdet av nedlagda kostnader å arbetena ifråga med 47.500 kr. — KR biföll däremot TI:s talan om beskattning av beloppet 95.000 kr i dess helhet utan reducering, enär A. finge anses hava haft fordringar å ifrågavarande kunder till belopp av åtminstone 95.000 kr och det

icke visats att dessa fordringar till någon del vore osäkra. — RR fastställde det slut KR:s utslag innehöll, enär det av A. från kunder uppburna beloppet 95.000 kr tillfallit honom under beskattningsåret och icke tidigare beskattats samt A. icke förebragt utredning, som kunde föranleda att han ägde upptaga någon det sålunda uppburna beloppet motsvarande skuld. (RR:s utslag den 10/10 1961.)

Ann.: Det var ostridigt att beloppet 95.000 kr influtit i rörelsen och att arbeten motsvarande detta belopp utförts, varför någon återbetalningsskyldighet inte var aktuell. Löpande omkostnader såsom löner o. d. hade veterligen avdragits. A. ansågs följaktligen inte berättigad att till någon del uppskjuta beskattningen av sagda belopp till senare år.

Skönstaxering av korvhandlare

Besvär av korvhandlaren A. angående inkomsttaxering år 1958. — PN uppskattade A:s nettointäkt av rörelse genom försäljning av varm korv och glass till 29.340 kr i stället för ett av A. uppgivet belopp av 19.340 kr. Häröver anförde A. besvär hos KR, som yttrade: Av handlingarna framgår, att de räkenskaper och anteckningar, som A. fört angående rörelsen, utgöra bristfälligt underlag för beräkning av rörelsens nettointäkt. Omständigheterna i målet föranleda till antagande att A. i deklarationen uppgivit nettointäkten till för lågt belopp. Med hänsyn härtill må nettointäkten av rörelsen skönmässigt uppskattas. Vad som vid verkställd taxeringsrevision och i övrigt i målet förekommit giver icke anledning till antagande, att PN uppskattat nettointäkten till för högt belopp. På grund av det anförda finner KR icke skäl att göra ändring i PN:s beslut. —

RR: ej ändring. (RR:s utslag den 17/10 1961.)

Nattsköterskas resekostnader.

Besvär av sjuksköterskan fru I. angående inkomsttaxering år 1956 — PN medgav fru I. avdrag för kostnader för resor med bil mellan bostad och arbetsplats med 497 kr, under det att fru I. i sin självdeklaration yrkat avdrag i sådant hänseende med 1.000 kr. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 11/10 1961; regeringsrådet Lorichs, som var skiljaktig, anförde som sin mening följande: I målet är upplyst, att fru I., som är född år 1903, under beskattningsåret tjänstgjort 240 nätter som nattsköterska på sjukstugan i Vimmerby, att hon var bosatt 5 kilometer från sjukstugan tillsammans med sin man å dennes hemman, att mannen i sin bil skjutsat henne, som själv saknat körkort, till arbetsplatsen på kvällarna vid arbetstidens början och hämtat henne där på morgnarna vid arbetstidens slut, att lämpliga allmänna kommunikationsmedel icke stått till buds samt att kostnaderna för nämnda dubbla bilskjutsar uppgått till i avrundat tal 1.000 kr. — Av handlingarna i målet framgår vidare, att det fru I. medgivna avdraget av 497 kr motsvarar kostnaden för allenast en fram- och återresa per tjänstgöringsdag. — Enär fru I. emellertid på grund av ovan angivna särskilda omständigheter skäligen må tillerkännas avdrag för sina resekostnader med yrkat belopp, 1.000 kr, prövar jag rättvist att, med ändring av KR:s utslag nedsätta etc.)

Anm.: RR:s majoritet har som synes i likhet med PN och KR bedömt frågan om avdragsrätten i detta speciella fall anmärkningsvärt restriktivt.

Förtäckt utdelning genom för hög lön.

Besvär av B. Konfektion AB angående inkomsttaxering år 1954. — Bolaget, som var ett grossistföretag i en norrlandsstad, hade tillgodofört sig avdrag med 31.000 kr för lön till bolagets verkställande direktör B. Denne var emellertid tandläkare och bosatt i Stockholm. — PN ansåg det till B. utgivna beloppet utgöra avdragsgill omkostnad i bolagets rörelse endast till ett belopp av 1.000 kr, motsvarande beräknat styrelsearvode, under det att återstoden ansågs utgöra förtäckt vinstutdelning. — Hos KR framhöll TI bl. a. att det vore påfallande huru bolaget i besvären och i övriga inlagor undviktit att beröra B:s arbete. TN:s uppfattning att B:s arbete i bolaget inskränkt sig till styrelseledamotens uppgifter måste anses stå oemotsagd. — KR: ej utredning. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 5/10 1961.)

Efter årsskiftet uttagen lön i familjebolag: beskattningsår?

Besvär av Maria S. angående år 1959 åsatt eftertaxering. — Maria S., som den 31/1 1956 från ett av henne och hennes familj ägt aktiebolag uppburit ett belopp av 6.000 kr, avseende lön för tiden den 1/9—den 31/12 1955, efterbeskattades för nämnda belopp genom eftertaxering för år 1957, trots hennes invändning, att beloppet avsåg lön för år 1955 och att hon ägt rätt att lyfta beloppet detta år. (RR:s utslag den 17/10 1961.)

Besvär hos KR för sent inkomna?

Besvär av A. angående inkomsttaxering år 1956. — I sitt utslag fastslog KR att A., som författningsenligt och enligt meddelad besvärshänvisning skulle ha inkommit med sina besvär över PN:s

beslut senast å 60:e dagen efter den då han erhållit del av beslutet, vilket enligt företett bevis skett den 8 juli 1957, inkommit med besvären först den 7 sept. 1957, d. v. s. en dag för sent. KR kunde följaktligen icke upptagna besvären till prövning. — I besvär hos RR anförde A., att besvären över PN:s beslut avsänts från S. under adress taxeringsavdelningen, länsstyrelsen, Gävle, med ordinarie postgång onsdagen den 4 sept. 1957 och att han inte kunde tro på uppgiften att de kommit länsstyrelsen tillhanda först den 7 i samma månad. — RR: ej ändring, enär A. icke styrkt att besvären över PN:s beslut inkommit till länsstyrelsen tidigare än den 7 september 1957, som där åsatt datumstämpel anger, eller ens visat fog för sitt påstående om avsändningsdagen. (RR:s utslag den 17/10 1961.)

Anm.: Av RR:s utslag framgår alltså att det är klaganden som har bevis-skyldigheten för sitt påstående att de i vederbörlig ordning instämplade besvären i själva verket skulle ha inkommit i rätt tid.

Kvittningsvis framfört yrkande om eftertaxering ej beaktat, då det gjorts efter den för eftertaxering föreskrivna tiden.

Besvär av köpmannen B. angående eftertaxering. — Sedan PN år 1959 eftertaxerat B., som haft kafé- och restaurangverksamhet, för ett belopp av 10.000 kr, för vilket B. ansågs ha undgått beskattning vid 1954 års taxering, yrkade B. hos KR att eftertaxeringen måtte nedsättas med 8.740 kr. Till stöd för sin talan anförde B. bl. a. att han vid 1954 års taxering, då han tillgodofört sig avdrag för bilkostnader med 750 kr och för värdeminskning av kafé-

inventarier med 6.244 kr, bort ha erhållit avdrag i nämnda hänseenden med ytterligare 7.330 kr resp. 1.140 kr. —

TI medgav i förklaring hos KR, att B. borde ha tillerkänts ytterligare avdrag för värdeminskning av kaféinventarier med 1.111 kr, men bestred att B. borde ha medgivits ytterligare avdrag för bilkostnader. TI tillade emellertid att de icke deklarerade försäljningsintäkterna uppgått till 16.000 kr i stället för det av PN antagna beloppet 10.000 kr.

Sedan KR enligt anförd motivering icke funnit skäl att göra ändring i de överklagande eftertaxeringarna och B. fullföljt sin talan hos RR, yttrade RR: På grund av den i målet förebragta utredningen får B. vid beräkning av det belopp, för vilket han vid 1954 års taxering obehörigen undgått beskattning för inkomst av rörelse, anses berättigad till avdrag för bilkostnader och värdeminskning å inventarier med, utöver tidigare medgivet belopp, ytterligare 2.000 kr. Enär den tid, inom vilket det kvittningsvis framställda yrkandet om eftertaxering må prövas, gått till ända med utgången av år 1959, samt avräkning på av KR angivet sätt därför icke längre kan verkställas, skola eftertaxeringarna nedsättas med nämnda belopp. (RR:s utslag den 3/10 1961.)

Förutsättningarna för eftertaxering.

Besvär av trädgårdsmästaren S. och hans hustru angående eftertaxering. — I sina inkomstdeklarationer hade makarna S. såsom inkomst av tjänst från ett av dem och deras barn ägt aktiebolag, genom vilket de bedrev trädgårdsmästerirörelse, upptagit bl. a. värdet av fritt vivre till 1.980 kr för envar av dem. — Vid granskning av rörelsens räkenskaper

konstaterades, att makarnas privatförmåner utgjorts förutom av bostad om 3 rum och kök av utav bolaget inköpta livsmedel m. m. — Vid eftertaxering uppskattade PN värdet av naturaförmåner till 5.400 kr för envar av makarna. — KR nedsatte värdet till 5.000 kr. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 17/10 1961.)

Ann.: Det ansågs tydligt att makarna S. lämnat oriktig uppgift om naturaförmånernas beskaffenhet.

Fastighetsförvärv: köp eller gåva?

Besvär av TI angående förhandsbesked. — I ansökan om förhandsbesked uppgav sökandena, sju syskon, att deras avlidne fader på sin tid förvärvat en jordbruksfastighet. Han hade hoppats att sonen L. skulle överta jordbruksdriften. Fadern hade därför år 1943 sålt fastigheten till L. för en köpeskillning som kvitterats i köpebrevet men aldrig erlagts. Så småningom blev det klart att L. inte skulle komma att ägna sig åt jordbruk. För att L. inte skulle bli ekonomiskt gynnad i förhållande till sina syskon ordnade fadern i början av 1959 så, att L. sålde 6/7 av fastigheten till sina syskon för 43.900

kr, motsvarande 6/7 av fastighetens taxeringsvärde. I enlighet med vad som varit avsett erlades icke köpeskillingen. — Sökandena, vilka ämnade sälja fastigheten, ansåg att förvärvet av de 6/7 i realiteten utgjort gåva. De framställde frågan om vid deras försäljning köpeskillingen för ifrågavarande 6/7 av fastigheten utgjorde skattepliktig realisationsvinst i vad denna del av köpeskillning översteg 43.900 kr. — RN förklarade bl. a., att vad sökandena obestritt uppgivit bestyrktes av omständigheterna i ärendet, att vid sådant förhållande överlåtelsen i inkomstskattehänseende icke borde behandlas enligt de regler, som gälla med avseende å förvärv genom köp, byte eller därmed jämförligt fång samt att avyttringen icke skulle medföra skattskyldighet annat än i den mån köpeskillingen vore att hänföra till intäkt av skogsbruk. — Hos RR yrkade TI att eventuell vinst skulle beskattas såsom realisationsvinst. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 17/10 1961.)

Ann.: Överlåtelsen till syskonen ansågs alltså i realiteten vara en gåva. Se även Bylin i Skattenytt 1961 sid. 453.